

Actieplan

Buurtgerichte zorg Diest

Tim Houben – Deskundige buurtgerichte zorg

Inhoud

Inleiding	3
Deel 1: Buurtanalyse	4
Afbakening buurt	4
Kwantitatieve gegevensverzameling	5
Kerncijfers Diest	6
Maatschappelijke kwetsbaarheid in beeld	11
Gemeente-Stadsmonitor Diest	17
Geschikte locaties voor buurtgerichte zorg	19
Belangrijkste conclusies	20
Kwalitatieve gegevensverzameling	21
Buurtanalyse LDC Tarsenaal 2023-2025	21
Bevraging burgers en bezoekers LDC	21
Bevraging partnerorganisaties	23
Belangrijkste conclusies	24
Deel 2: drie buurtdoelen	25
Buurtdeel: Proactief kwetsbaarheid ondervangen: "Verbinding heeft zin"	25
Waarom?	25
Strategie	25
Link met Meerjarenplan Diest 2026-2031	26
Acties	26
Eindresultaat	28
Toekomst	28
Buurtdeel: Bruggen bouwen tussen burgers en organisaties	29
Waarom?	29
Strategie	29
Link met Meerjarenplan Diest 2026-2031	29
Acties	30
Eindresultaat	32
Toekomst	32
Buurtdeel: Regierol opnemen rond sociale cohesie	33
Waarom?	33
Strategie	33
Link met Meerjarenplan Diest 2026-2031	33
Acties	33
Eindresultaat	35
Toekomst	35

Inleiding

Op 1 januari 2020 trad een nieuw Woonzorgdecreet in werking. De taak van een lokaal dienstencentrum valt onder dit decreet. Een belangrijke wijziging in het decreet betreft het belang van de buurt: de duidelijke keuze voor zorgzame buurten en de verbindende, faciliterende rol die een lokaal dienstencentrum hierbij speelt.

Het beschrijft het belang van een Lokaal dienstencentrum als:

- kernactor binnen zorgzame buurten;
- een verbindende functie tussen individuen, netwerk en ruimere omgeving;
- het versterken van sociale cohesie;
- op basis van een buurtanalyse zorgen voor een mobiele werking in buurten.

Via de buurtanalyse brengt het Lokaal dienstencentrum zowel sterktes als hiaten van buurten in kaart. Hiermee kan het Lokaal dienstencentrum noden en problemen in de buurt signaleren, informeren, zorgen voor ontspanning en ontmoeting, krachten benutten en buurten versterken via verbinding.

Het Kenniscentrum Welzijn Wonen en Zorg verwijst voor een definitie van buurtgerichte zorg naar de publicatie 'Aan de slag met buurtgerichte zorg' door Dany Dewulf en Elke Verlinden, beleidsmedewerkers van de VVSG:

“Buurtgerichte zorg is een organisatiemodel om aan iedereen in een buurt of in een wijk geïntegreerd hulp, zorg en ondersteuning aan te bieden. Centraal in dit organisatiemodel is de buurtzorgregie.

Buurtgerichte zorg is tegelijkertijd een strategie om inclusieve en zorgzame buurten te ontwikkelen, waarbij gestreefd wordt naar een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven voor alle buurtbewoners. Dit omvat alle levensdomeinen: welzijn, zorg, wonen, vrije tijd, werk, onderwijs, mobiliteit, veiligheid ...

Buurtgerichte zorg is met andere woorden meer dan zorg alleen, maar de focus is wel de zorg voor elkaar.”

De publicatie 'Aan de slag met buurtgerichte zorg' sluit aan op de visietekst 'Buurtgerichte zorg. De actief zorgzame buurt als toekomstmodel voor Vlaanderen en Brussel' opgesteld door VVDC en Kenniscentrum Woonzorg, en de inspiratienota Zorgzame Buurten.

Sinds 1/5/2024 heeft Diest een deskundige buurtgerichte zorg in dienst. Met oog op het opmaken van een actieplan om buurtgerichte zorg in Diest en deelgemeenten uit te werken, werden gesprekken gevoerd

Kennismakingsgesprekken met lokale partnerorganisaties werden gevoerd en (ver)nieuwe(nde) samenwerkingen met gelijkgezinde diensten vonden plaats. Samen met de vele gesprekken met mensen uit het werkveld, burgers uit Diest en deelgemeenten, het doornemen van meerdere naslagwerken, buurt- en omgevingsanalyses, statistieken en cijfermateriaal resulteerde dit in de buurtanalyse die in het eerste gedeelte van dit actieplan buurtgerichte zorg staat weergegeven.

De deskundige buurtgerichte zorg stelde op basis van dit alles drie buurtdoelen op. Deze staan beschreven in deel 2 van dit Actieplan Buurtgerichte zorg Diest. Vereenzaming tegengaan, het versterken van de sociale cohesie en ontzorging staan hierbij centraal.

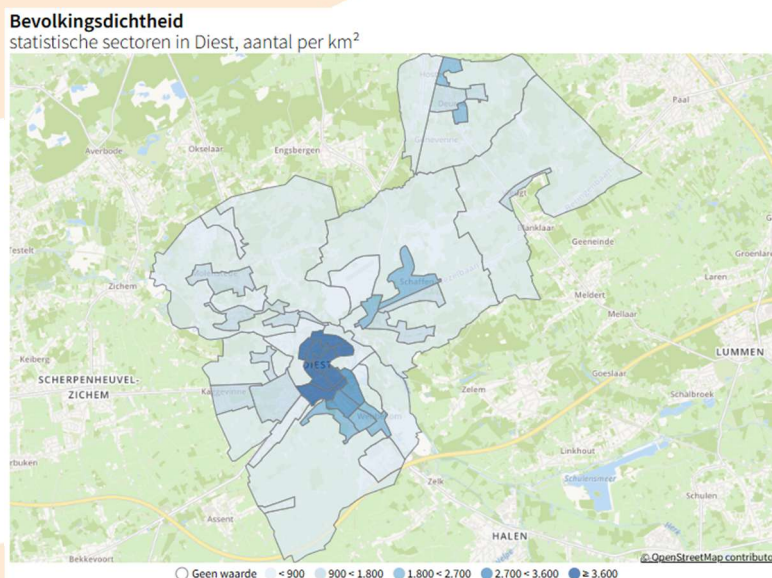
Deel 1: Buurtanalyse

Afbakening buurt

De focus van de aanpak rond buurtgerichte zorg ligt op de deelgemeenten van Diest. Diest kent 5 deelgemeenten namelijk Deurne, Kaggevinne, Molenstede, Schaffen en Webbekom. De website van provincies.incijfers.be biedt de mogelijkheid om cijfergegevens op wijkniveau op te vragen. Voor Diest zien we volgende 10 wijken, waarbij we telkens het inwonersaantal anno 2025 vermelden:

Wijk	Aantal inwoners (2025)
Stadscentrum	9.579
Station	93
Webbekom	2.368
Papenbroek	77
Kaggevinne	2.430
Molenstede	3.002
Molenstede-Industrie	310
Schaffen-West	3.859
Schaffen-Oost	1.287
Deurne	2.165

Naast deze wijken maakt deze website nog melding van 'Wijk onbekend – Diest'. Het gaat hier niet om een specifieke wijk maar (delen van) straten die niet aan een bepaalde wijk zijn toegekend. In de tabellen die te vinden zijn op provincies.incijfers.be staan weinig waarden en percentages vermeld bij 'Wijk onbekend – Diest' waardoor het geen meerwaarde is deze mee op te nemen in de analyse op wijkniveau. Deze wijk telde 7 inwoners in 2025. Dat brengt het totaal van de Diestse bevolking in 2025 op 25.177. De volgende kaart toont de bevolkingsdichtheid in Diest, inwoners per km², in 2025.

Kwantitatieve gegevensverzameling

Volgende bronnen raadpleegden we voor de kwantitatieve gegevensverzameling:

- Diest in cijfers

Dit is een pagina op de website www.diest.be. Deze bevat gegevens rond inwonersaantallen voor Diest alsook een samenvatting en een uitgebreid rapport van de Gemeente-Stadsmonitor, een burgerbevraging uit het najaar van 2023.

Ter informatie: in 2026 komt er een nieuwe burgerbevraging. Vanaf 18 maart 2026 kunnen burgers hun mening geven in de grootschalige burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor van de Vlaamse overheid.

- Provincies.incijfers.be

De website <https://provincies.incijfers.be/> is een samenwerking tussen de diensten Data & Analyse van de vijf Vlaamse provincies. Met dit instrument kan relevante data over verschillende thema's verkregen worden. Deze kunnen in de vorm van uitgebreide en overzichtelijke rapporten bekeken worden.

Er werd gebruik gemaakt van twee rapporten, gegenereerd op 11 maart 2026: het 'Rapport kerncijfers voor buurtgerichte zorg' en het rapport 'Armoede – Diest'

Het eerste rapport bevat cijfergegevens per wijk in Diest. In het tweede rapport wordt Diest vergeleken met de gemiddelden van provincie Vlaams-Brabant. Opgesplitste informatie of cijfergegevens per wijk zijn in dat rapport niet opgenomen. Het gaat om algemene informatie voor grondgebied Diest.

- Omgevingsanalyse diversiteit en inclusie

Dit document, afgeleverd op 7/11/2024, werd opgesteld door Siel Wijckmans (Expert Samenleven Diest) en Cin Piette van het Agentschap Integratie & Inburgering. De analyse onderzoekt de drempels waarop inwoners in kwetsbare posities kunnen botsen, wat er al gebeurt op vlak van inclusie, concrete noden en vragen van medewerkers, partners en inwoners en bekijkt hoe het beleid hierop afgestemd kan worden.

Kerncijfers Diest

De website van Stad Diest¹ leert ons het volgende. In Groot Diest wonen 25.192 mensen (stand van zaken op 28 augustus 2025). De inwonersaantallen per deelgemeente zijn als volgt:

- Diest: 10.116
- Schaffen: 5.166
- Molenstede: 3.324
- Kaggevinne: 2.458
- Deurne: 2.136
- Webbekom: 1.984

Het grondgebied van Diest heeft een oppervlakte van 58,20 km² met een bevolkingsdichtheid van 432 inwoners per km².

Via <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/download-rapporten> kunnen we het volgende document vinden: Gemeente-Stadsmonitor JOUW GEMEENTESCAN Diest. (Laatste update cijfers JouwGemeentescan Diest: 17/12/2025). Daarin vinden we volgende actuele cijfergegevens, gevolgd door voorspellingen voor 2040:

Indicator	Diest	Vlaams Gewest
Bevolking		
Inwonersaantal	25.141	6.864.766
Structuur van de bevolking		
Inwoners naar leeftijd		
- jonger dan 19 jaar	19,3%	21,4%
- 20 tot 59 jaar	48,9%	50,0%
- ouder dan 60 jaar	31,8%	28,6%
Aantal huishoudens	11.208	2.973.100
Huishoudens naar grootte		
- 1 persoon	33,6%	33,5%
- 2 personen	36,2%	33,8%
- 3 personen	13,0%	13,4%
- 4 of meer personen	17,2%	19,3%
Prognoses		
Prognose inwonersaantal (2040)	27.222	7.338.980
Prognose inwoners naar leeftijd (2040)		
- jonger dan 19 jaar	18,6%	20,6%
- 20 tot 59 jaar	47,0%	48,9%
- ouder dan 60 jaar	34,4%	30,5%
Prognose aantal huishoudens (2040)	12.053	3.173.430
Prognose huishoudens naar grootte (2040)		
- 1 persoon	34,7%	34,3%
- 2 personen	34,0%	33,0%
- 3 personen	13,8%	13,5%
- 4 of meer personen	17,5%	19,2%

¹ <https://www.diest.be/burger-en-overheid/over-diest/diest-in-cijfers>

Uit deze voorspellingen kunnen we concluderen dat er in 2040 in vergelijking met vandaag (zie verder) meer ouderen (60+) in Diest wonen en het aantal eenpersoonshuishoudens zal toenemen. De vergrijzing van de bevolking creëert een grotere behoefte aan voorzieningen voor ouderen en vereenzaming (cf. 1-persoonshuishoudens) heeft een grote kans op toename.

Bevolking naar leeftijd met focus op jongeren en ouderen

In Diest is 17,1% van de inwoners minderjarig en 24,4% is 65 jaar of ouder.

Het rapport kerncijfers voor buurtgerichte zorg Diest, bevat onder meer de hieronder weergegeven tabellen i.v.m. de bevolking van Diest.

Tabel 2 | Inwoners naar leeftijd, % t.o.v. alle inwoners (2025)

	0-17 jaar (t.o.v. inwoners)	18-64 jaar (t.o.v. inwoners)	65+ jaar (t.o.v. inwoners)
Deurne	17,9	57,1	25,0
Kaggevinne	17,6	60,0	22,4
Molenstede	17,0	61,2	21,8
Molenstede-Industrie	22,3	63,5	14,2
Papenbroek	11,7	62,3	26,0
Schaffen-Oost	17,2	59,1	23,6
Schaffen-West	18,9	58,8	22,3
Stadscentrum	15,6	58,4	25,9
Station	22,6	50,5	26,9
Webbekom	18,0	53,9	28,0
Diest - niet te lokaliseren	14,3	85,7	0,0
Diest	17,1	58,5	24,4
Vlaams-Brabant	20,3	59,3	20,4

Eenheid: %

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In 2025 woonden er 6.142 kinderen en jongeren van 0 tot 24 jaar in Diest. Hier valt op dat er procentueel gezien minder jongeren wonen in het stadscentrum en de meeste in Webbekom, Molenstede en Deurne. In verhouding wonen de meeste 18 tot 24-jarigen in Kaggevinne en Molenstede.

Tabel 6 | Ouderen naar leeftijd, % t.o.v. alle inwoners (2025)

	65-79 jaar (t.o.v. inwoners)	80+ jaar (t.o.v. inwoners)	65+ jaar (t.o.v. inwoners)
Deurne	19,4	5,6	25,0
Kaggevinne	16,7	5,6	22,4
Molenstede	16,5	5,4	21,8
Molenstede-Industrie	10,3	3,9	14,2
Papenbroek	20,8	x	26,0
Schaffen-Oost	17,5	6,1	23,6
Schaffen-West	16,5	5,9	22,3
Stadscentrum	17,6	8,3	25,9
Station	23,7	x	26,9
Webbekom	21,5	6,5	28,0
Diest - niet te lokaliseren	0,0	0,0	0,0
Diest	17,7	6,7	24,4
Vlaams-Brabant	14,5	6,0	20,4

Speciale waarden: x Verborgen waarde

Eenheid: %

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

Op 1 januari 2025 wonen in Diest 6.144 burgers die 65-plus zijn. Het grootste aandeel van 65-plussers bevindt zich in Deurne, het stadscentrum en in Webbekom. De laagste cijfers bij deze leeftijdscategorie zien we in Schaffen-Oost, Molenstede en Kaggevinne.

Procentueel gezien is er een grotere aanwezigheid van 80-plussers in het stadscentrum en Webbekom t.o.v. de andere wijken in Diest. In het centrum van Diest is Campus Ezeldijk gelegen. Het woonzorgcentrum heeft gemiddeld iets meer dan 100 inwoners, de serviceflats huisvesten ongeveer 60 personen. Net buiten het centrum van Diest, op de rand van Webbekom, is woonzorgcentrum Huis August gelegen. Hier verblijven gemiddeld 140 à 160 personen².

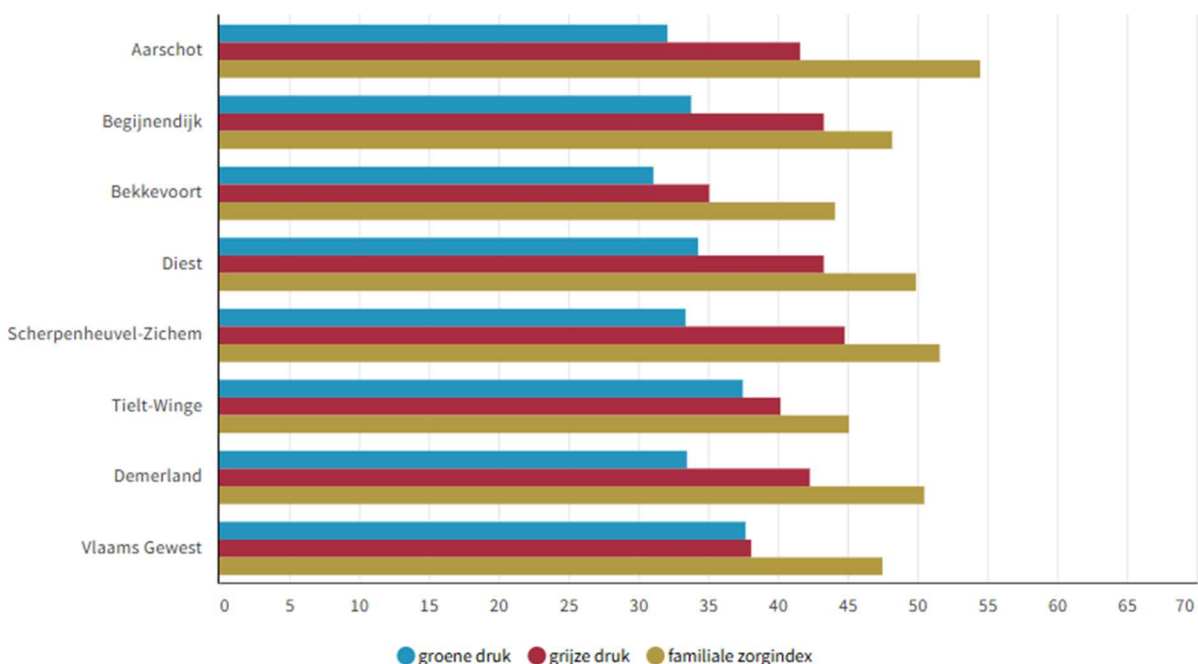
² Cijfers uit telefonische gesprekken met beide Woonzorgcentra oktober 2025

Demografische druk en familiale zorgindex

De demografische druk is een getal dat uitdrukt hoe groot het verschil is tussen de werkende klasse (dit wordt gezien als mensen tussen de 20 en 64 jaar oud) en de klasse die door deze mensen onderhouden moeten worden namelijk de ouderen (65+'ers) en de jongeren van de samenleving (mensen tot de 20, gemiddeld gezien). De demografische druk wordt onder meer berekend door de groene en grijze druk.

Groene druk is het aantal jongeren dat moet worden onderhouden door de werkenden in een populatie. Grijze druk is het aantal ouderen dat moet worden onderhouden door de werkenden in een populatie.

Demografische coëfficiënten per 100

Rijksregister | provincies.incijfers.be | 2025

Deze grafiek toont dat in vergelijking met andere gemeenten uit regio Demerland en in vergelijking met het Vlaams Gewest:

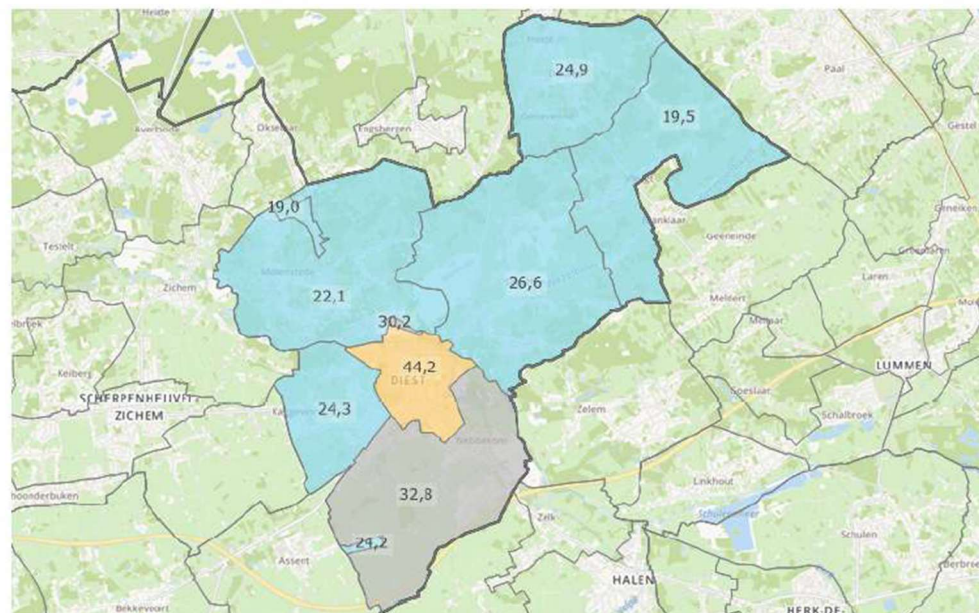
- de groene druk in Diest lager ligt,
- de grijze druk in Diest hoger ligt,
- de familiale zorgindex (verhouding hoogbejaarden t.o.v. zorgdragers) hoger is in Diest.

Huishoudens en woningaanbod

Via provincies.incijfers.be krijgen we ook inzicht in de types huishoudens en het woningaanbod. Binnen de huishoudens worden drie gezinstypes onderscheiden: alleenwonenden, meerpersoonshuishoudens met minderjarige kinderen en meerpersoonshuishoudens zonder minderjarige kinderen.

Eénpersoonshuishoudens komen het meeste voor in Diest. Het aandeel alleenwonenden in Diest is 33,4%. Er zijn 21,2% meerpersoonshuishoudens met minstens 1 minderjarig kind en 45,4% meerpersoonshuishoudens zonder minderjarige kinderen. De grootste concentratie van alleenwonenden bevindt zich geconcentreerd in de wijken waar de meeste ouderen wonen.

Kaart 5 | Alleenwonenden, % t.o.v. private huishoudens (2025) (z-scores)

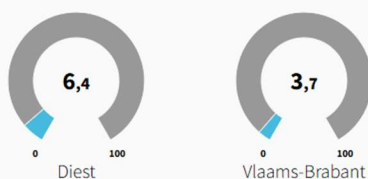
veel lager lager gemiddeld hoger veel hoger
Eenheid: %

Bron: Rijksregister | provincies.incijfers.be

In Diest zijn er 12.380 woongelegenheden. Er zijn 8.728 woongelegenheden in een eengezinswoning en 3.652 woongelegenheden in een meergezinswoning. In het stadscentrum zijn er procentueel gezien de minste woongelegenheden in een eengezinswoning aanwezig.

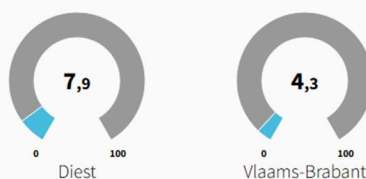
29,7% van de huishoudens in Diest huurt de woning waarin ze wonen. Het aandeel van de huurwoningen is in het stadscentrum en in Webbekom veel hoger dan in de andere wijken. In Diest zijn er 693 sociale huurwoningen waarvan het overgrote deel zich in het stadscentrum en in Webbekom bevinden. Onderstaande afbeelding toont het meest recente percentage van particuliere huishoudens in Diest die een sociale woning huren alsook het percentage van unieke gezinnen op de wachtlijst voor sociale huisvesting.

Sociale huurwoningen
per 100 particuliere huishoudens

Wonen in Vlaanderen | provincies.incijfers.be | 2023

Unieke gezinnen op wachtlijst sociale huisvesting
percentage t.o.v. private huishoudens

Wonen in Vlaanderen | provincies.incijfers.be | 2025

Maatschappelijke kwetsbaarheid in beeld

Kwetsbaarheid op basis van gezinssamenstelling

In 2025 telt Diest 11.192 private huishoudens. Alleenwonenden en éénoudergezinnen hebben het vaak moeilijker door o.a. hogere financiële druk en betaalbare woonnood³. Provincies.incijfers.be geeft een overzicht van private huishoudens per type. Diest telt 3.736 alleenwonenden binnen private huishoudens. 948 hiervan zijn alleenwonenden in de leeftijdscategorie 75 en ouder.

Het valt op dat er meer alleenstaanden wonen in het stadscentrum en Webbekom, gevolgd door de stationsbuurt en Schaffen-West. Als we specifiek kijken naar de alleenwonende 75-plussers dan bevinden die zich meer in het stadscentrum en Webbekom.

De gemeente Diest telt 459 éénoudergezinnen met minstens 1 minderjarig kind. Bij de éénoudergezinnen t.o.v. het totaal meerpersoonshuishoudens met minstens 1 minderjarig kind valt vooral de hogere concentratie in het stadscentrum op.

Kwetsbaarheid omwille van een beperkt inkomen

Welvaartsindex⁴

Provincies.incijfers.be (cijfers 2022) leert ons dat het gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner voor Diest lager ligt dan het gemiddelde in provincie Vlaams-Brabant. Dit geldt ook voor de welvaartsindex: 111 voor Diest tegenover 117 voor Vlaams-Brabant.

Armoederisico

Volgens provincies.incijfers.be (cijfers 2024) ligt het armoederisico in Diest voor 2021 op 7,2%. In Vlaams-Brabant ligt dit op 6,7%. De kansarmoede-index bij jonge kinderen ligt voor Diest op 13,2. Het Vlaams-Brabantse gemiddelde is 6,6. Het cijfer voor Diest ligt heel hoog en geeft een belangrijk signaal dat de burgergerichte zorg ook gericht moet worden op kinderen in kwetsbare gezinnen.

Financiële tegemoetkoming

Hierbij wordt in het rapport kerncijfers voor buurtgerichte zorg Diest gekeken naar de bevolking die recht heeft op de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. Dit is de enige inkomensindicator die provincies.incijfers.be heeft op wijkniveau.

Zeker voor mensen jonger dan 65 is dit een goede indicator voor een fragiele socio-economische status. Bij de oudere bevolking is dit minder het geval omdat het netto belastbaar inkomen bij 65-plussers niet altijd goed overeenkomt met het reëel beschikbaar inkomen. Er wordt namelijk geen rekening gehouden met de aanvullende pensioenen, roerende inkomsten en het kadastraal inkomen.

³ Bron: <https://netwerktegenarmoede.be/nl/jaarboek-armoede-en-ongelijkheid/jaarboek-armoede-en-ongelijkheid-2025>

⁴ Welvaartsindex: de vergelijking van het gemiddelde fiscale inkomen per inwoner van een bepaalde administratieve eenheid met het gemiddelde inkomen per inwoner in België. De welvaartsindex van België wordt gelijkgesteld aan 100.

Dit verklaart mee waarom de 65-plussers tot nog toe sterker aanwezig zijn onder de ontvangers van de verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering.

In 2024 hadden 22,7% van de 65-plussers in Diest recht op verhoogde tegemoetkoming. Dit is een maatstaf voor het aantal ouderen met relatief laag inkomen. Dit is hoger dan het gemiddelde in Vlaams-Brabant.

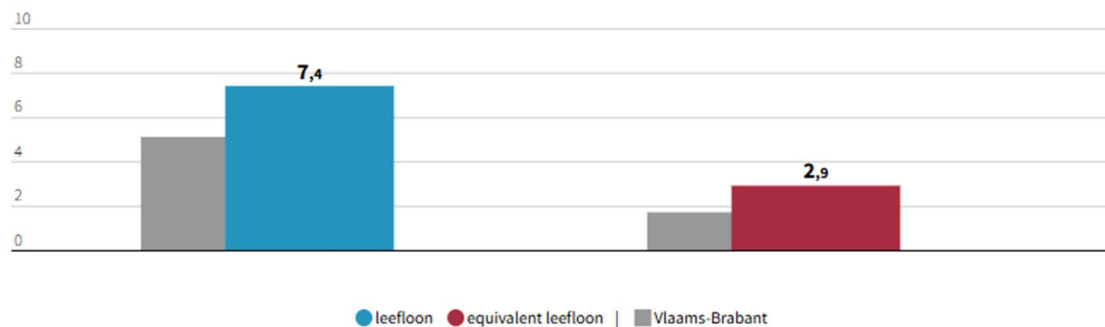
Qua verhoogde tegemoetkoming zien we de afgelopen jaren een licht dalende trend bij 65-plussers en een licht stijgende trend bij mensen jonger dan 65 jaar.

65-plussers in Diest met IGO (inkomensgarantie voor ouderen) en gewaarborgd inkomen voor bejaarden of GIB (gewaarborgd inkomen voor bejaarden), uitgedrukt in % t.o.v. 65-plussers, scoren eveneens hoger dan het Vlaams-Brabantse gemiddelde: 3,0% tegenover 2,7%.

Daarnaast leert provincies.incijfers.be ons dat het procentuele aantal ontvangers leefloon en equivalent leefloon in Diest hoger ligt dan het gemiddelde in onze provincie:

Ontvangers leefloon en equivalent leefloon

Diest, per 1.000 inwoners

PODMI | provincies.incijfers.be | 2024

Kwetsbaarheid omwille van zorgbehoefte

Dementie

Diest heeft (volgens provincies.incijfers.be) naar schatting 542 personen met dementie in 2025. De prognose voor 2040 spreekt over 762 personen.

Leeftijd is belangrijkste referentiefactor:

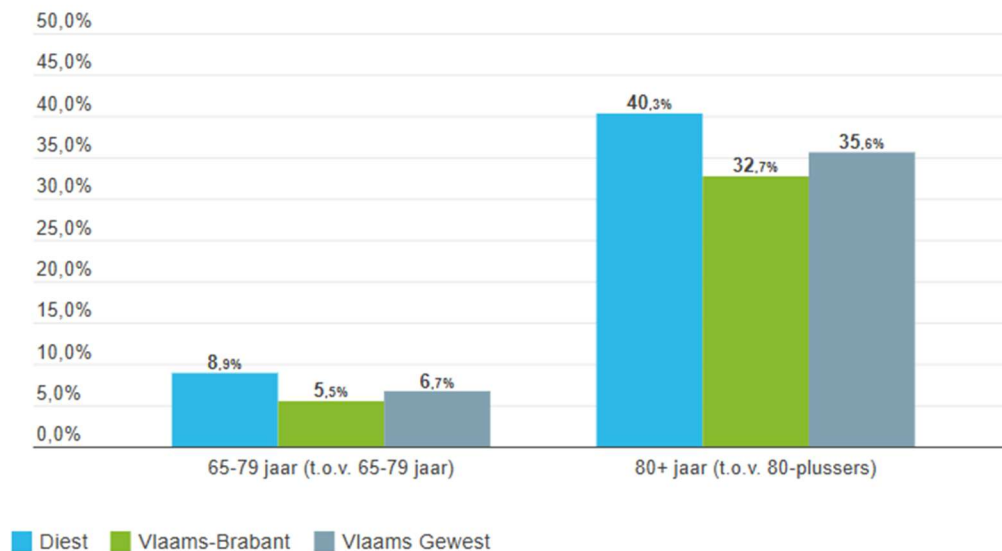
- >10% van 65+ heeft dementie
- >20% van 80+ heeft dementie
- >40% van 90+ heeft dementie

Gemiddeld duurt het 1 jaar voordat iemand uit de omgeving weet dat iemand dementie heeft. De diagnose volgt nog eens 1 of 2 jaar later. 70% van de mensen met dementie worden thuis verzorgd.

Zorgaanbod

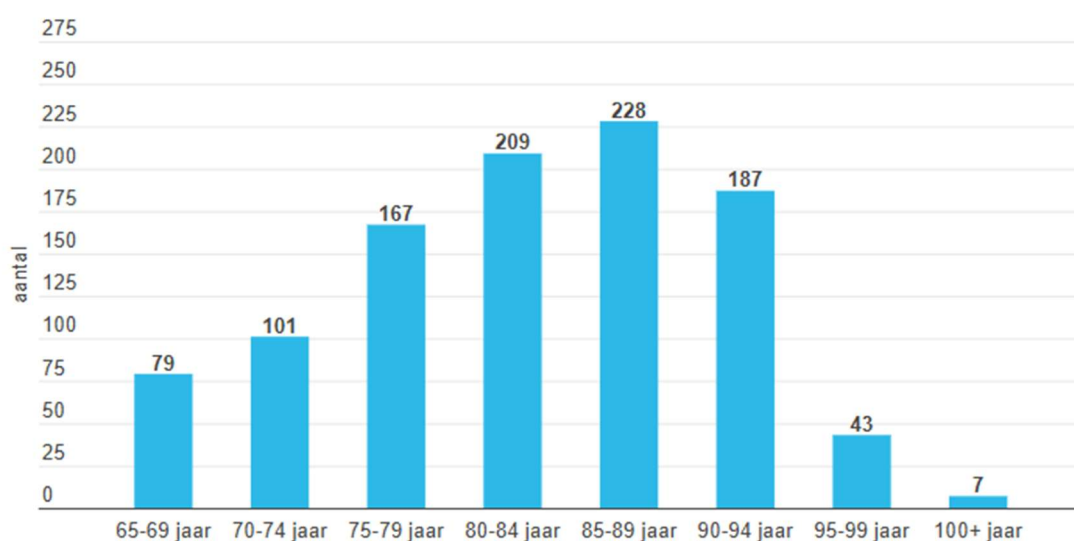
Op basis van het aantal dossiers zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden tellen we in 2025 in Diest 1.392 zorggebruikers waarvan er 77,6% oftewel 1.080 ouder zijn dan 65 jaar. In Diest gaat het om 682 zwaar zorgbehoevende 80-plussers of 40,3% van de 80-plussers. De zorgvraag neemt duidelijk toe met de leeftijd. De volgende grafieken geven hierbij duiding.

Grafiek 2 | Zorggebruik o.b.v. dossiers zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden naar leeftijdsgroep, % t.o.v. totale leeftijdsgroep (2025)

Bron: VSB | provincies.incijfers.be

Grafiek 3 | Zorggebruik o.b.v. dossiers zorgbudget voor zwaar zorgbehoevende 65-plussers in Diest (2023)

Bron: VSB | provincies.incijfers.be

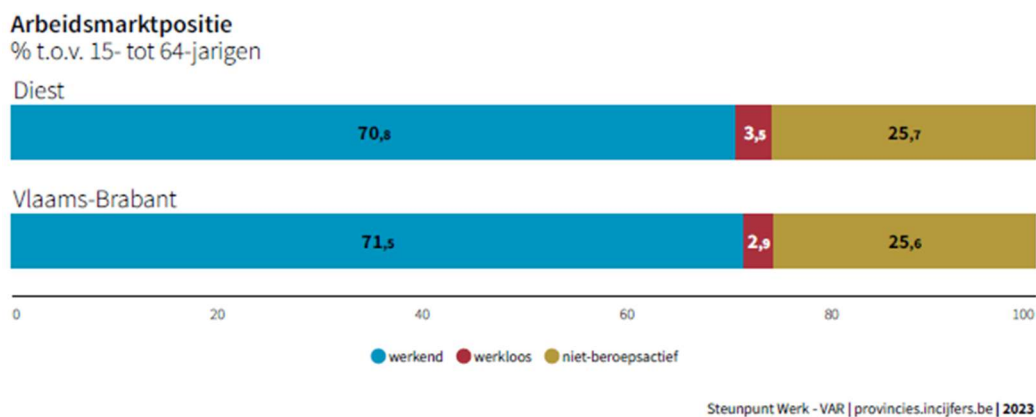
Kwetsbaarheid omwille van werkloosheid

Het hebben van werk wordt als één van de belangrijkste beschermende factoren tegen armoede omschreven. Wie werkloos is, heeft een hoger kansarmoederisico. Binnen de groep werkzoekenden zijn de langdurig werkzoekenden en laaggeschoolde werkzoekenden de meest kwetsbare groep.

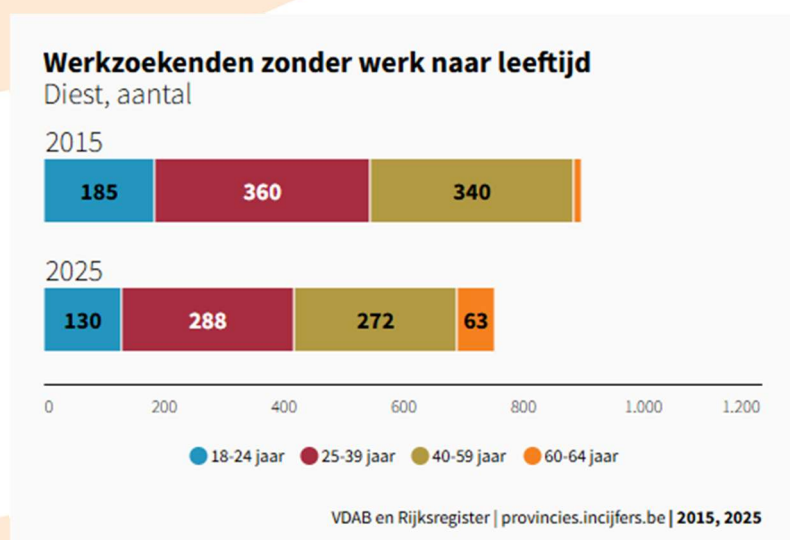
Diest telt 768 werkzoekenden in 2025. 7% van de inwoners op beroepsactieve leeftijd is werkzoekend (werkloosheidsdruk).

De meeste werkzoekenden wonen in het stadscentrum. Elders liggen de cijfers onder het gemiddelde behalve in Webbekom en Schaffen-West waar de cijfers zeker wel noemenswaardig zijn.

In Diest waren er in 2023 15.459 inwoners op beroepsactieve leeftijd (15 tot 64 jaar). 11.487 onder hen behoren tot de beroepsbevolking, 3.972 tot de niet-beroepsactieve bevolking.

Interessant hierbij is om te bekijken binnen welke leeftijdsklasse de meeste werkzoekenden zonder werk vallen. De volgende afbeelding geeft een beeld rond de evolutie wanneer we 2025 vergelijken met 2015:

Werkzoekenden zonder werk naar werkloosheidsduur

Diest, aantal

2015

2025

0 200 400 600 800 1.000 1.200

● <1 jaar ● 1-2 jaar ● > 2 jaar

VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be | 2015, 2025

Werkzoekenden zonder werk naar opleidingsniveau

Diest, aantal

2015

2025

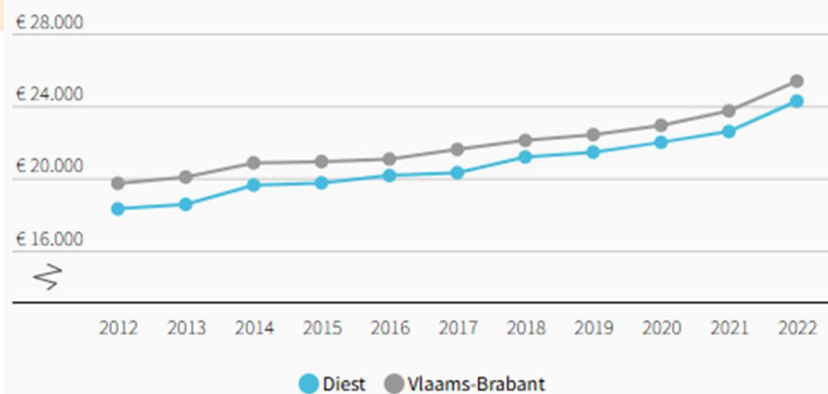
0 200 400 600 800 1.000 1.200

● laaggeschoold ● middengespoold ● hooggeschoold

VDAB en Rijksregister | provincies.incijfers.be | 2015, 2025

Het gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner (*) ligt in Diest lager dan het gemiddelde in Vlaams-Brabant:

Gemiddeld netto belastbaar inkomen per inwoner

Statbel | provincies.incijfers.be | 2012 - 2022

(*) Meer recentere cijfergegevens waren niet beschikbaar bij opmaak van dit document.

Kwetsbaarheid omwille van toegankelijkheid

Qua bereikbaarheid en beschikbaarheid komen de volgende punten uit de omgevingsanalyse diversiteit en inclusie naar boven:

- moeilijk bewandelbare stoepen en pleinen in het stadscentrum of het gebrek aan liften om bepaalde locaties te bereiken,
- digitale tools zoals reservatiesystemen vormen een extra obstakel.

Begrijpbaarheid vormt eveneens een moeilijkheid en dit zowel mondeling als schriftelijk. Het vakjargon blijkt vaak moeilijk te vertalen (ongeacht de moedertaal van de burger) en omschakelen naar andere taal zorgt voor onzekerheid op het vlak van juistheid van de vertaling.

Het bekend maken van het aanbod is een uitdaging. Een breed netwerk met zeker ook sleutelfiguren in de buurten is nodig om het aanbod gericht beter bekend te maken. Daarbij blijkt dat een bekend gezicht helpt om mensen te bereiken. Dit stimuleert betrouwbaarheid.

We kunnen ons hierbij de vraag stellen of het huidige aanbod tegemoetkomt aan de specifieke behoeften van verschillende doelgroepen. Moet het huidig aanbod aangepast worden of zou een aanvullend aanbod zinvol zijn?

Bij het inschrijven en onthaal van nieuwe inwoners is het belangrijk om informatie op maat mee te geven. Daarbij is er ook een belangrijke rol qua toeleiding naar diensten, organisaties, verenigingen, enz...

Kwetsbaarheid omwille van mobiliteit

In de omgevingsanalyse diversiteit en inclusie werd ook aandacht geschonken aan de mobiliteit in Diest, meer bepaald het openbaar vervoer. Burgers en partners melden veelvuldig dat het beperkte openbaar vervoer rond Diest een knelpunt is. In deelgemeenten rijdt de bus niet frequent. De afstand tot de bushalte is vaak ver (tot een half uur stappen). De aanvraagprocedure voor een belbus (De Lijn Flex) is hoogdrempelig en moet tijdig gepland worden.

Vaak beschikt men niet over voldoende digitale vaardigheden om bijvoorbeeld apps, zoals die van De Lijn, te gebruiken. Bijkomend zijn de bushaltes niet altijd in de buurt en zijn de rijtijden van de bussen beperkt. Het cultureel centrum heeft geen nabije bushalte en tijdens het weekend is er minder beschikbaarheid in het openbaar vervoer. Dat sluit een hele groep mensen die daarvan afhankelijk is bij voorbaat uit.

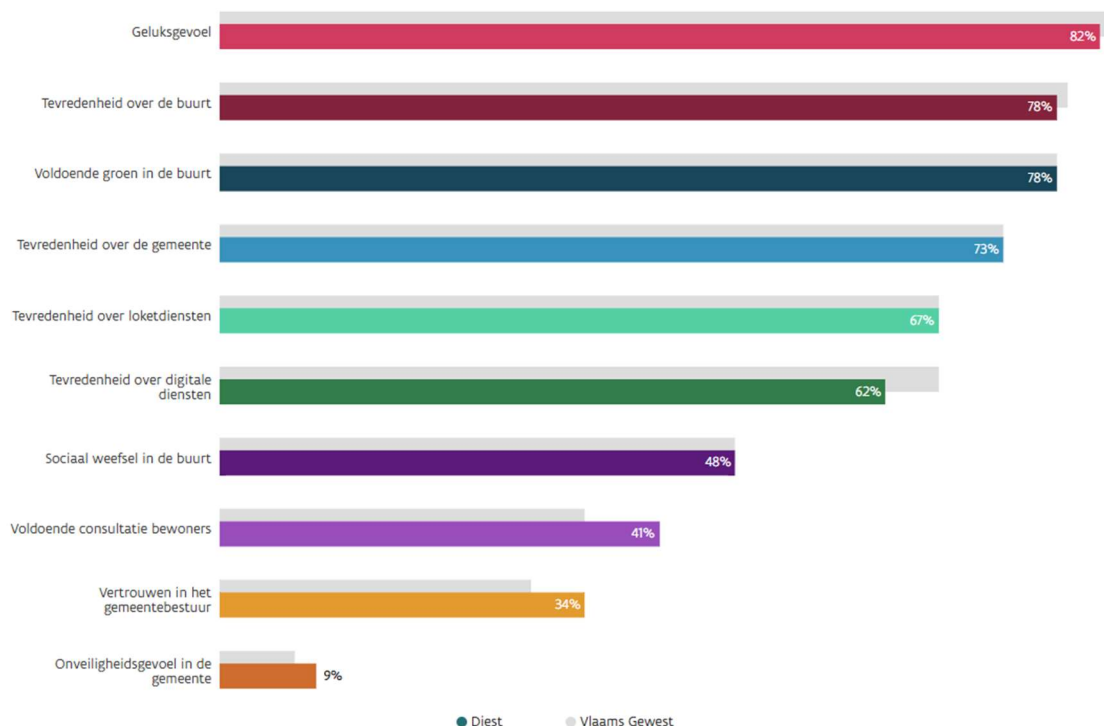
Qua mobiliteit zien we mensen in een variatie van kwetsbare posities. Niet iedereen beschikt over een eigen wagen of een netwerk om aan te spreken voor vervoer. Mensen die zich met de fiets verplaatsen geven aan dat ze soms gevaarlijke situaties ondervinden door de soms minder goede staat van wegen en fietspaden. Dit laatste heeft nog een grotere impact op mensen die zich bijvoorbeeld per middel van een rolstoel moeten verplaatsen.

Gemeente-Stadsmonitor Diest

Vlaanderen algemeen

Meer dan 150.000 Vlamingen namen in het najaar van 2023 deel aan de burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor. Ze gaven hun mening over allerlei thema's die spelen op lokaal niveau: van woonomgeving via mobiliteit naar samenleven, klimaat en cultuur. Deze grootschalige bevraging levert een uniek beeld op over wat de inwoners belangrijk vinden.

Op <https://stadsmonitor.vlaanderen.be/> staat volgend overzicht:

Hoewel 82% van de inwoners die meededen aan deze monitor aangegeven hebben zich alles bij mekaar genomen gelukkig te voelen en 78% vertelde tevreden te zijn over de buurt, blijkt dat slechts 48% een sterk sociaal weefsel in de buurt heeft.

Diest concreet

In 2023 werden in Diest 950 inwoners (van 17 tot 85 jaar) uitgenodigd om deel te nemen aan de bevraging. Uiteindelijk was er een netto-respons van 340 deelnemers (35,8%).

Als we kijken naar het rapport van de Gemeente-Stadmonitor voor Diest, zoals we kunnen terugvinden op <https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be/>, komen er nog meer gegevens naar boven die interessant zijn voor de buurtgerichte zorg.

Gezondheid:

- 81% geeft aan dat ze actief bewegen (regelmatig 30 minuten stappen, wandelen, fietsen)
- 67% geeft aan zich gezond te voelen (subjectieve gezondheid)

Tevredenheid woonomgeving:

- 89% woont graag in de gemeente
- 18% ervaart buurthinder
- 40% tevreden over de staat van de voetpaden
- 44% tevreden over de staat van de fietsinfrastructuur
- 53% tevreden over de staat van straten en pleinen
- 51% vindt dat men veilig kan fietsen
- 78% vindt dat er voldoende groen in de buurt is

Cultuur – vrije tijd – sport – winkelen

- 74% is tevreden over de culturele voorzieningen
- 53% is tevreden over de jongerenvoorzieningen
- 67% is tevreden over uitgaansgelegenheden
- 46% vindt dat er voldoende activiteiten voor senioren zijn
- 74% is tevreden over de sportvoorzieningen
- 73% is tevreden over shopping- en winkelvoorzieningen

Buurt en betrokkenheid – diversiteit – veiligheid en buurthinder

- 84% is tevreden over contact in de buurt
- 89% voelt zich thuis in de buurt
- 19% toont actieve betrokkenheid om iets te verbeteren in de gemeente
- 7% is actief in een bewonersgroep
- 59% participeert in het verenigingsleven
- 26% doet aan vrijwilligerswerk
- 72% spreekt over voldoende ontmoetingsplaatsen in de buurt
- 34% van de inwoners staat positief tegenover diversiteit
- 8% heeft een algemeen onveiligheidsgevoel in de buurt
- 35% van de inwoners ondervindt hinder door zwerfvuil
- 10% ondervindt veel lawaaihinder door burens

Dienstverlening

- 62% is tevreden over digitale dienstverlening
- 67% is tevreden over loketvoorzieningen
- 59% vindt zich voldoende geïnformeerd
- 64% is tevreden over de communicatie van het gemeentebestuur
- 41% van de inwoners voelt zich voldoende geconsulteerd

Geschikte locaties voor buurtgerichte zorg

Voor inwoners van de deelgemeenten is het niet altijd evident om de verplaatsing naar het centrum te maken. Aanwezigheid in de dorpen is vereist om buurtgerichte zorg in heel groot Diest te kunnen ontwikkelen.

Bereikbaarheid, toegankelijkheid en beschikbaarheid van meerdere locaties in de verschillende dorpen werden onder de loep genomen. De algemene conclusie hierbij is dat de ontmoetingscentra het meest geschikt lijken als locaties om dienstverlening dicht bij de burger te brengen. De deskundige buurtgerichte zorg maakte in de verschillende ontmoetingscentra (OC's) van groot Diest een afspraak met de zaalverantwoordelijken. De locaties werden gescreend waarna een gesprek volgde met deze verantwoordelijken over mogelijkheden en wensen in het desbetreffende dorp.

Uit deze gesprekken blijkt het volgende:

- OC De Ketel in Kaggevinne is een zeer geschikte locatie. De centrale ligging in het dorp en de aanpalende steenweg met goede busverbindingen zorgen voor een goede bereikbaarheid. Daarnaast is er een ruime parking aanwezig. Het gebouw is volledig rolstoeltoegankelijk en bevat alle facilitaire behoeften. Over wat er leeft in Kaggevinne werd niet veel verteld.
- Voor OC Scafne in Schaffen horen we hetzelfde verhaal zoals bij De Ketel: goed bereikbaar, voldoende parking en alles in huis dat er nodig is. Qua buurtwerk werden door de verantwoordelijke ter plaatse de volgende tips gegeven: richt je niet op een te nauwe doelgroep maar snijdt thema's aan die iedereen aanbelangen zoals vervoersarmoede. Belangrijk: OC Scafne ligt op zo'n 6 km afstand van de rand van Vleugt. We zagen eerder al via provincies cijfers dat er een opdeling wordt gemaakt tussen Schaffen-West en Schaffen-Oost. Om wille hiervan werd Vleugt (Schaffen-Oost) ook onderzocht.
- In Vleugt kan de deskundige buurtgerichte zorg terecht in de Sporthal De Vleugt. Qua toegankelijkheid en voorzieningen maakt hij hier slechts één bemerking: de steile helling die toegang geeft tot het gebouw. In het verleden waren hier blijkbaar meer activiteiten dan nu. Momenteel is het vooral Ferm Vleugt die gebruik maakt van de zaal. De weekends zijn populair voor feesten.
- OC SOK Deurne had meerdere aandachtspunten tijdens het bezoek van de deskundige buurtgerichte zorg. Het is een iets ouder gebouw waar zowel comfort (cf. de enkele beglazing in de ramen) en de toegankelijkheid (niet rolstoelvriendelijk) minder positief zijn. De contactpersoon ter plaatse spreekt ook over de minder goede bereikbaarheid van het gebouw, zeker met het openbaar vervoer. Er komt hier een nieuw gebouw. De bouw van het nieuwe ontmoetingscentrum SOK in Deurne ging van start eind maart 2025. Het einde van de bouwwerken is voorzien in de zomer van 2026. Qua buurtgerichte zorg gaf de verantwoordelijke ter plaatse de volgende tips: bekendheid is belangrijk alsook een stevige vertrouwensband. Neem de nodige tijd om dit uit te bouwen. Er is zeker vraag naar en nood aan een aanspreekpunt in de buurt.

- OC 't Molenhuis in Molenstede is een goede locatie zowel qua bereikbaarheid als voorzieningen. Eén minpunt: het OC is toegankelijk via een dubbele inkomdeur. Deze deuren draaien naar buiten dus dit is minder evident voor iemand in bijvoorbeeld een rolstoel om het gebouw te betreden zonder begeleiding. De verantwoordelijke ter plaatse gaf graag wat toelichting over vrije tijdsbeleving in Molenstede: Molenstede leeft! Elk weekend (op een uitzondering na) is er wel iets te doen en voor elke leeftijd is er wel iets: een optreden van de fanfare, een toneelvoorstelling, sport, muziek (cf. festival Hell Diest), koers, familiefeesten, 40-jarigen, fuiven,

Belangrijkste conclusies

Uit bovenstaande analyse en uit de geraadpleegde bronnen komen meerdere doelgroepen en thema's naar boven waarop we via buurtgerichte zorg de nodige focus kunnen leggen. Een lokaal dienstencentrum en bijhorend buurtgerichte zorg hebben als opdracht om zich te richten op iedereen met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren, eenzamen en mensen met een (beginnende) zorgbehoefte en / of verminderde zelfredzaamheid.

We kiezen ervoor om de komende jaren de focus te leggen op vereenzaming bij ouderen (65+ en zeker 80+). Daarnaast willen we aandacht hebben voor alleenstaanden, éénoudergezinnen en kinderen in kwetsbare gezinnen en, zei het in mindere mate, langdurig werklozen. Naast het Centrum van Diest zijn de focusgebieden Deurne, Schaffen en Webbekom.

Uit de hierboven aangehaalde cijfergegevens blijken duidelijke vormen van kwetsbaarheid. Echter bereiken we niet iedereen die nood kan hebben aan ondersteuning. Hier ligt ook een belangrijke opdracht voor ons namelijk het bekend maken van het huidige aanbod qua dienstverlening in Diest. We streven er mee voor om dit toegankelijk te maken voor elke Diestenaar.

Kwalitatieve gegevensverzameling

Buurtanalyse LDC Tarsenaal 2023-2025

In 2022 voerde de medewerker die in Diest projectmatig rond Zorgzame Buurten werkte vanuit Dienst Diversiteit een buurtanalyse uit binnen wijk Tarsenaal. Deze wijk omvat de volgende straten: Engelandstraat, Schotlandstraat, Mark Mackenstraat (straten rondom het LDC) en Tulpenstraat, Bloemenlaan, Fabiolalaan, E. Vanderveldelaan, Hortensiastraat (straten rondom het sociaal restaurant 'Het Beverbeekhuis').

Naast een kwantitatief buurtprofiel met kerncijfers voor buurtgerichte zorg gebeurde er ook een bevraging van de buurtbewoners en eerstelijnsactoren. Er werden droomkaartjes uitgedeeld. Buurtbewoners kregen hierbij de kans hun wensen voor een betere buurt aan de buurtzorgcoördinator te bezorgen. Een 50-tal kaartjes kwamen ingevuld terug. Via het project 'de boekenstoet' werden een 30-tal mensen, voornamelijk ouders met hun kinderen, bereikt. De buurtzorgcoördinator voerde daarnaast gesprekken met eerstelijnsactoren en belde aan sommige huizen aan. Exacte cijfers zijn niet terug te vinden.

Uit de bevraging kwamen vier kernthema's naar boven:

- meer ontmoetingsmogelijkheden en versterking sociale cohesie door het voorzien van een buurtfeest en het implementeren van 'het kleine helpen';
- een beter onderhouden infrastructuur en meer netheid: huisvuil dat te vroeg op straat wordt gezet en zwerfvuil worden als een probleem gezien;
- meer speeltuinen en meer groen: openbare banken worden te weinig onderhouden, er is te weinig zicht op groen en een volkstuintje zou een meerwaarde zijn. Ondertussen werd er geïnvesteerd in een tijdelijke ontmoetingsplaats in de Engelandstraat aan de achterzijde van het ziekenhuis;
- heraanleg Mackenstraat: de bewoners hebben hun bezorgdheden geuit en geven aan dat een gebrek aan parkeerplaatsen een probleem is aangezien er veel plaats door niet-bewoners wordt ingenomen.

Bevraging burgers en bezoekers LDC

De deskundige buurtgerichte zorg heeft veelvuldig contact met de bezoekers van LDC Tarsenaal. Deze mensen komen vanuit zowel het centrum van Diest als uit de deelgemeenten. In het centrum van Diest wordt hij vaak aangesproken door mensen die hem (her)kennen. Op regelmatige basis gaat hij op bezoek bij o.a. Inloopcentrum De Zonnebloem en Het Beverbeekhuis waardoor hij nog meer in contact komt met de meest kwetsbaren binnen de samenleving.

Uit gesprekken en bevragingen blijkt dat het aanbod van het Lokaal Dienstencentrum te weinig gekend is bij het brede publiek. Daarom gaan we op zoek naar extra kanalen om nog meer Diestenaars te kunnen informeren over het aanbod in Diest. Promotie op welgekozen locaties blijkt een must: van inloopcentrum tot bibliotheek, van antennepunt tot kantoren van partners.

Het afgelopen jaar werd sterk ingezet op promotie. Zo werd er nieuw leven in de Facebookpagina van het LDC geblazen en verscheen er een artikel in het infomagazine van de stad 't Kletske rond buurtgerichte zorg in Diest.

Toegankelijkheid staat hierbij centraal. Als de deskundige buurtgerichte zorg in gesprekken met burgers aanhaalt een vindplaats in de deelgemeenten te willen creëren, wordt die door iedereen telkens positief onthaald.

De deskundige buurtgerichte zorg maakte een A4 met daarop een korte voorstelling (met foto) van hemzelf en enkele eenvoudige vragen die burgers anoniem en laagdrempelig kunnen invullen. Deze vragenlijsten werden verspreid via de gezinszorg van OCMW Diest en het inloopcentrum van het CAW. Op 31/05/2025 hadden we 33 ingevulde vragenlijsten teruggekregen. Op basis van de reacties blijkt dat de mensen algemeen graag wonen waar ze wonen. 5 van hen gaven aan hinder te ondervinden van rechtstreekse burens. Een derde hekelt zich aan zwerfvuil in het straatbeeld. Op drie uitzonderingen na beperken contacten met burens zich tot een, met momenten geforceerde, 'Goedendag'. Verder is er weinig contact met de burens. 80% geeft aan nood te hebben aan verbinding. Men wil terug naar die tijd waarin er regelmatig iets te doen was in de buurt: een bijeenkomst, een BBQ, een feest, ... Hiervoor kijkt men naar nieuwe trekkers en organisatoren. Ook op de droomkaartjes die enkele jaren geleden door de buurtzorgcoördinator (cf. Buurzaam Diest) werden verzameld, komen deze signalen naar boven.

De nood aan ontmoeting gaat nog verder. Buurtbewoners spreken de deskundige buurtgerichte zorg meer en meer aan over het gemis aan een vaste ontmoetingsplaats, een gebouw waar men op regelmatige basis terecht kan voor activiteiten. Als we de vraag stellen welke activiteiten de mensen voor ogen hebben, dan volgt deze top 3:

- middagrestaurant
- kaart- en spelnamiddagen
- allerlei workshops

Uit gesprekken met burgers die in het verenigingsleven staan, blijkt dat er geen nieuwe generatie van sterke trekkersfiguren is. De gemiddelde buurtbewoner wilt wel dat er iets gebeurt maar zal zelf het initiatief niet nemen. Zowel organisatorische kennis als middelen om iets op te starten of te organiseren ontbreken. Degenen met wie we spreken willen meewerken en een helpende hand bieden maar geven daarbij ook aan zich niet sterk genoeg te voelen om een initiatief te trekken. Hen in contact brengen met gespecialiseerde organisaties, doorverwijzen naar het aanbod dat er wel is maar hetgeen ze niet kennen, tussenpersoon voor hen zijn en afwegen in welke mate ondersteuning geboden kan worden is onmisbaar.

De deskundige buurtgerichte zorg sprak met meerdere mensen die het financieel moeilijk hebben. Ze hebben niet de nodige financiële reserves om aan sociale, culturele of sportieve activiteiten deel te nemen. Ze geven aan omwille hiervan noodgedwongen te moeten kiezen voor een niet sociaal en eenzaam leven.

Bevraging partnerorganisaties

Veel diensten en organisaties werken rond dezelfde thema's en willen dezelfde doelgroepen bereiken. Iedereen kampt hierbij met dezelfde moeilijkheden: steeds meer mensen hebben een groeiende zorgnood, een verminderde zelfredzaamheid en zijn op zoek naar begeleide activiteiten. Steeds minder organisaties hebben de mogelijkheid om iedereen op te vangen of om voldoende activiteiten te organiseren. Meer dan ooit ligt nu de vraag tot samenwerking en tot onderlinge ondersteuning en het creëren van win-winsituaties op de tafels. De hand wordt steeds vaker naar mekaar uitgereikt en nieuwe of vernieuwde banden worden gesmeed.

Er is een positief groeiende samenwerking met partnerorganisaties. Ondersteuning vanuit Stad en OCMW Diest bij het organiseren van gezamenlijke activiteiten, het correct en gericht doorverwijzen en het mee nadenken over minder eenvoudige kwesties zoals 'Hoe kunnen wij de mensen bereiken die we nu niet zien?' wordt warm en zeer positief onthaald.

Uit de gesprekken met deze welzijnspartners kwamen volgende noden, signalen, tips en wensen naar boven:

- Promotie maken voor mekaars werkingen zodat we allemaal beter gekend zijn bij de burgers. Een jaarplanning tijdig aanleveren wordt als een must gezien. Zo kan iedereen haar programma afstellen op interessante activiteiten van andere diensten;
- Vlot, correct en gericht doorverwijzen van burgers naar de juiste diensten;
- Overkoepelend werken en ontmoetingsmomenten creëren;
- Werken aan continuïteit en niet aan eenmalige activiteiten;
- Mekaar ondersteunen in de zoektocht naar vrijwilligers, buddy's en sleutelfiguren;
- Kennismaking met de deskundige buurtgerichte zorg op teamvergaderingen, raden, instuifmomenten, samenkomsten, werkgroepen, ...;
- Het maken van overzichts fiches rond bepaalde thematieken;
- Financiële drempels wegwerken: werken rond delen, tweedehands, burenvóór-burens, weggeefwinkels en zorgen voor een aanbod voor iedereen;
- De mobiliteitsproblematiek aankaarten;
- Het opstarten van een burgerplatform en het breder bekend maken van buurtinformatienetwerken;
- De noodzaak van een ontmoetingsplaats voor LGBTQIA+ en het bereiken van jongeren met diverse gender- en seksuele identiteiten.

Dit alles past in het kader van het Woonzorgdecreet zoals we dit reeds in de inleiding van dit actieplan aanhaalden: de duidelijke keuze voor zorgzame buurten en de verbindende, faciliterende rol die een lokaal dienstencentrum hierbij speelt, gericht op het versterken van sociale cohesie, noden op te vangen, toe te leiden naar de juiste ondersteuning en de buurt actief betrekken bij de werking.

Belangrijkste conclusies

Er is nood aan meer ontmoetingsmogelijkheid, zowel in de vorm van activiteiten als ontmoetingsplaatsen. Het bestaande aanbod is te weinig gekend bij de burgers. Dit geldt zowel voor het aanbod van het LDC, de stadsdiensten als dat van de partnerorganisaties. We gaan extra inzetten op het bekendmaken van het aanbod. Dit zowel via promotie als via het verder verruimen van het netwerk. Met dit steeds groeiend netwerk gaan we drempelverlagend (samen)werken om tot duurzame acties te komen in heel Diest. De nood aan meer activiteiten in de deeldorpen, samen kunnen eten en een ruimer sociaal en betaalbaar vrijetijdsaanbod is duidelijk. Dit zetten we hoog op onze agenda.

We zorgen voor verbinding met en tussen bewoners in buurten door aanwezigheid en nabijheid van zorghulp en dienstverlening. Mensen wensen een toegankelijk aanbod, dicht bij huis. Op basis van de noden die we opvangen, onderzoeken we hoe we zo optimaal mogelijk de burgers kunnen bereiken. Een goed georganiseerde samenwerking met stadsdiensten en partnerorganisaties kan hierbij niet ontbreken.

Buurtbewoners missen contact met hun burens en weten vaak niet wat ze voor mekaar kunnen betekenen. Door ontmoeting te voorzien kan onderlinge zorg opstarten en groeien. Dit kan zowel op fysieke buurtpunten als via digitale platformen. We gaan op zoek naar ambassadeurs, sleutelfiguren en vrijwilligers in de wijken om samen met hen eenzaamheid tegen te gaan, verbinding te voorzien en zorg voor mekaar zo goed mogelijk te garanderen. Mensen warm maken om zelf iets te organiseren of op te starten is een uitdaging. Geëngageerde burgers die zich spontaan aanbieden geven aan dat ze dit in eerste instantie niet zelfstandig aankunnen. Ze missen ondersteuning, informatie en hulp bij opstart. Ze willen groeien en sterker worden. Daarvoor hebben ze ondersteuning op maat nodig. Sleutelfiguren en ambassadeurs in de wijken moeten getraind worden en hebben nood aan een contactpersoon voor zowel begeleiding als opvolging. Via goede voorbeelden alsook specifieke vormen van ondersteuning zoals fiches, richtlijnen en draaiboeken kan hieraan gewerkt worden.

Burgers willen leven in een mooie en gezellige buurt. Er is nood aan meer groen en meer plaatsen die uitnodigen om mekaar te ontmoeten (bijv. zitbanken). Zwerfvuil is vaak een doorn in het oog en ook de verkeersveiligheid komt als bezorgdheid naar boven. Onderhoud van infrastructuur met daarbij voorop de staat van voetpaden (cf. mensen die hulpmiddelen zoals een rollator of rolstoel gebruiken om zich te verplaatsen) komen in gesprekken met burgers regelmatig naar boven. In het meerjarenplan van Stad en OCMW Diest zijn budgetten voorzien om de meest prioritaire plekken aan te pakken.

Ten slotte kunnen we de hulpvragen van partnerorganisaties niet negeren. Wederzijdse ondersteuning is wenselijk. Deze organisaties vragen naar hulp bij en advies over hoe we aanvullend en overkoepelend kunnen samenwerken en hoe we de burger altijd correct en gericht kunnen doorverwijzen en zorgen voor toeleiding naar de juiste dienst of persoon. Een belangrijk item is de zoektocht naar hen die we willen bereiken maar dat momenteel niet doen. Wij kunnen ons hierin profileren als specialist.

Deel 2: drie buurtdoelen

Om de levenskwaliteit in de buurten te verhogen willen we inzetten op verbinding, zorghulp en nabijheid van dienstverlening. Dit zullen we doen door het bekendmaken van het aanbod, systemen te implementeren en buurtbewoners te activeren. De strategie die we hiervoor gaan gebruiken staat uitgeschreven in volgende drie buurtdoelen.

Buurtdeel: Proactief kwetsbaarheid ondervangen: “Verbinding heeft zin”

Waarom?

Voorkomen is beter dan genezen. Problemen kunnen vermeden worden als we ze tijdig kunnen opsporen. Eenzaamheid en beginnende zorgbehoeften vallen niet altijd op. Daarom moeten we proactief werken en op zoek gaan naar signalen die een nakende nood kunnen aankondigen.

Uit de buurtanalyse blijken verschillende groepen in Diest, woonachtig in verschillende buurten, met een verhoogd risico op een kwetsbare levenssituatie. Hen willen we bereiken via een aanbod waaraan ze kunnen deelnemen als door outreachend naar hen zelf toe te gaan. We gaan sociale cohesie en inclusie voor zoveel mogelijk Diestenaars stimuleren.

Hierbinnen nemen we een coördinerende en faciliterende rol op en zijn we een schakel tussen het formele en het informele.

Strategie

Om proactief kwetsbaarheid op te vangen gaan we niet wachten tot de mensen vanzelf naar ons komen maar gaan we naar de mensen toe. We bieden ontmoeting aan en dit zowel via activiteiten waarbij we intergenerationeel willen werken als d.m.v. het oprichten van buurtpunten waar mensen mekaar kunnen ontmoeten en terecht kunnen voor nodige dienstverlening. Via huisbezoekenprojecten zetten we in op het ontdekken van verborgen kwetsbaarheid en het vinden van zorgmijders.

We bouwen de samenwerking met gemeentelijke diensten, verenigingen en partnerorganisaties verder uit om het bereik zo breed mogelijk te maken.

Via de beschikbare en te onderzoeken communicatiekanalen zetten we volop in op het bekend maken van het beschikbare aanbod.

Link met Meerjarenplan Diest 2026-2031

AC000009 We zetten in op breed toegankelijke evenementen, rekening houdend met uiteenlopende noden.

AC000010 We gebruiken het Lokaal Dienstencentrum om noden of problemen op te merken en te signaleren.

AC000017 We bieden individuele hulpverlening en ondersteunen kwetsbare personen.

AC000021 We werken aan sociale cohesie.

AC000027 We werken een ouderenbeleid uit en ondersteunen onze mantelzorgers.

AC000032 We ondersteunen kwetsbare gezinnen door de drempels die ze ervaren te verlagen.

AC000037 We werken aan het welzijn van onze inwoners via buurtgerichte zorg en outreachend werken.

AC000038 We bieden ondersteuning aan en begeleiden lokale verenigingen in het bevorderen van inclusie, ...

AC000060 We versterken de deelname van Diestenaars aan het vrijetijdsaanbod.

AC000062 Vanuit het Lokaal Dienstencentrum nemen we een regierol op in uitvoering van het woonzorgdecreet.

AC000066 We werken een visie uit op de rol van de ontmoetingscentra

AC000072 We organiseren onze dienstverlening om tegemoet te komen aan de noden van onze inwoners.

AC000075 We bieden een klantgericht informatieaanbod.

Acties

Actie 1: Outreachende activiteiten organiseren

Wat?

Nieuwe mensen bereiken via outreachende activiteiten. Noden detecteren en signalen opvangen via de deelnemers van de activiteiten.

Doelgroep

Mensen die onder de radar blijven. Alleenstaanden in eenzaamheid en kwetsbare gezinnen met kinderen. Zij voor wie het reguliere aanbod qua vrijetijdsbesteding niet toegankelijk is.

Partnerorganisatie die werken voor en met kwetsbare doelgroepen. Dit in functie van toeleiding naar mekaars werking.

Middelen

Thematische activiteiten die de afgelopen jaren al plaatsvonden zoals de griezeltocht, Licht op de stoep, paaseieren en paaseieren rapen;

Ondersteuningsinitiatieven zoals 'Koffie & papieren', 'Bank-contacten' en een digipunt in elk deeldorp;

Samenwerking met Stads- en OCMW-diensten, partnerorganisaties zoals CAW De Zonnebloem en verenigingen in Diest;

Energieproject;

De communicatiekanalen van Stad Diest;

Werkingsbudget Buurtgerichte zorg.

Timing

2026 + 2027 + 2028: planning met jaarlijks terugkerende activiteiten aangevuld met nieuwe activiteiten uit nodendetectie.

Actie 2: Een buurtpunt creëren in Diest centrum en elk deeldorp

Wat?

Een fysiek toegankelijke plaats in de deeldorpen van Diest waar alle buurtbewoners welkom zijn en terecht kunnen voor dienstverlening en ontmoeting.

Doelgroep

Alle inwoners uit de deeldorpen met specifieke aandacht voor de meest kwetsbaren.

Middelen

Het LDC en de verschillende ontmoetingscentra;

Vrijwilligers (bijv. GEVA) en stagiairs;

Stads- en OCMW –diensten die hun dienstverlening dichterbij de burger willen brengen;

Verenigingen en partnerorganisaties met extra aandacht voor gezinszorg en thuiszorgdiensten (i.f.v. zitdagen en toeleiding);

De communicatiekanalen van Stad Diest.

Timing

2026: verder uitspitten mogelijkheden locaties (voorjaar), regelingen treffen (zomerperiode), effectieve opstart (najaar)

2027: andere diensten, organisaties en verenigingen maken mee deel uit van het buurtpunt

2028: sleutelfiguren uit de buurten nemen verantwoordelijkheden op qua uitbating van het buurtpunt

Actie 3: Huisbezoekenprojecten onderzoeken

Wat?

Via gerichte doelgroepselectie een reden onderzoeken hoe we huisbezoeken kunnen inplannen om zo meer kwetsbare burgers te bereiken. Telkens een zo positief mogelijke insteek zoeken als basis om de huisbezoeken aan te kondigen.

Doelgroep

Ouderen, alleenstaanden, éénoudergezinnen, gezinnen met kinderen in een kwetsbare positie in Schaffen, Webbekom en Diest Centrum.

Middelen

Diest bevolking (bijv. door 80-plussers een brief te sturen rond langer zelfstandig thuis blijven wonen);

Dienst diversiteit (bijv. senioren aanschrijven rond dementievriendelijke gemeente);

BOA (Project Nationale Loterij 'Brugfiguren');

Sociale dienst OCMW (bijv. voor aanbod kwetsbare gezinnen met veel kinderen);

Intermediairen, tussenpersonen of contactpersonen (zoals bijv. gezinshulp, huisartsen);

Vrijwilligers en stagiairs.

Timing

2026: onderzoek gericht op huisbezoeken bij ouderen (80+)

2027: onderzoek gericht op huisbezoeken bij ouderen (65+)

2027 + 2028: onderzoek gericht op huisbezoeken gezinnen met kwetsbare kinderen

Eindresultaat

Meer en meer mensen onder de radar worden bereikt, meer noden gekend en er is meer mogelijkheid tot gerichte doorverwijzing en toeleiding. De feedback van deelnemers aan activiteiten om daarmee een steeds beter wordend aanbod te voorzien gericht op de noden en wensen.

Evaluatie en indien nodig bijsturing aanbod in samenspraak met partnerorganisaties.

Toekomst

Het aanbod is ingeburgerd en mensen zijn er vertrouwd mee. Zowel burgers als partnerorganisaties zetten jaarlijks terugkerende activiteiten steevast in hun agenda. Drempels om hulp te vragen en problemen te melden worden weggenomen.

Buurtdeel: Bruggen bouwen tussen burgers en organisaties

Waarom?

Contacten met buurtbewoners leerde ons dat het menselijk contact in de buurten als te weinig ervaren wordt. Mensen in rechtstreeks contact met mekaar brengen voor meer sociale cohesie en zorg voor mekaar is wenselijk. Een netwerk voor burens, door burens kan een mooie stap voorwaarts zijn. Ontmoeting door middel van bijvoorbeeld dorpsrestaurants wordt door velen als een laagdrempelige en uitnodigende manier van samenkomen naar voren geschoven.

Sterke en betrouwbare burens kunnen onze ogen zijn. Zij kunnen een waardevolle rol opnemen in het zorgen voor anderen. Vaak is iemand op zoek naar een zinvolle vrijetijdsbesteding, een manier om zichzelf nuttig te maken voor de medemensen en de maatschappij, maar kan dit niet alleen. Deze mensen vragen om ondersteuning, om op weg geholpen te worden. Degenen die engagement tonen kunnen sleutelfiguur worden maar staan nog niet sterk genoeg in de schoenen om dit te kunnen opnemen. Zij hebben nood aan training en correcte en volledige informatie om iets zorgeloos in handen te kunnen nemen of te organiseren.

De buurtanalyse vertelt ons dat meerdere buurten gezelliger gemaakt mogen worden. Mogelijkheden hierbij zijn meer groenruimte creëren of zitbanken te plaatsen. De bedoeling is om deze gericht en goed verspreid over het grondgebied in te richten.

Vanuit de signaalfunctie binnen buurtgerichte zorg kunnen de juiste staddiensten aangesproken en betrokken worden.

Strategie

We brengen burgers met mekaar in contact en bouwen bruggen tussen hen, stads- en OCMW-diensten en welzijnsorganisaties. We gaan op zoek naar sleutelfiguren in de verschillende buurten. Burgers die initiatieven willen opstarten, willen wij ondersteunen. Samen met deze mensen kunnen we meer zorgbehoeften leren kennen en inspelen op wijzigingen of verplaatsingen in de noden. We delen onze expertise (zowel organisatorisch als sociale vaardigheden) met burgers die zich willen inzetten als sleutelfiguur in hun buurt. We onderzoeken mogelijkheden en maken duidelijke afspraken met de bevoegde gemeentediensten.

Link met Meerjarenplan Diest 2026-2031

AC000010 We gebruiken het Lokaal Dienstencentrum om noden of problemen op te merken en te signaleren.

AC000017 We bieden individuele hulpverlening en ondersteunen kwetsbare personen.

AC000020 We nemen een actieve rol op in de uitbouw van de eerstelijnszone Demerland en zijn regisseur GBO

AC000021 We werken aan sociale cohesie.

AC000026 we werken aan een preventief en curatief gezondheidsbeleid.

AC000035 We zetten in op activering en tewerkstelling, onder andere via arbeidstrajectbegeleiding.

AC000065 We herwerken en uniformiseren waar mogelijk het ondersteuningsaanbod van de stad.

AC000072 We organiseren onze dienstverlening om tegemoet te komen aan de noden van onze inwoners

Acties

Actie 1: Methodiek ontwikkelen om burgerinitiatieven in Diest te faciliteren

Wat?

Om burgers met ideeën te ondersteunen dient duidelijkheid geschept te worden betreffende de mate waarin Stad Diest burgerinitiatieven wenst te ondersteunen. In welke mate voorzien we begeleiding, opvolging en eventueel financiële ondersteuning bij de opstart van burgerinitiatieven.

Het is wenselijk een gemeentelijk reglement op te stellen en een databank aan te leggen met informatie waarmee burgers verder kunnen. We onderzoeken hetgeen er mogelijk en wenselijk is alsook of welke methodiek het best toepasbaar is.

Doelgroep

Initiatiefnemers in buurten die een burgerinitiatief willen opstarten.

Middelen

De deskundige buurtgerichte zorg volgde in het voorjaar van 2025 een driedaagse opleiding rond dit thema.

Timing

2026: informatie verzamelen (databank) en opmaak gemeentelijk reglement

2027: voorstelling aanbod gemeente met promocampagne, opstart eerste proefprojecten

2028: opstart nieuwe projecten en evaluatie

Actie 2: Evolutie zorgbehoeften signaleren

Wat?

Vanuit verschillende hoeken komen zorgbehoeften naar boven. We gaan met deze signalen aan de slag door mogelijke oplossingen te onderzoeken. Dit doen we in samenspraak met de bevoegde Stads- en OCMW-diensten. We evalueren en brengen de evolutie van zorgvragen in kaart.

Doelgroep

Zowel burgers in kwetsbare situaties, zorgverleners als organisaties.

Middelen

De zelfevaluatie en kwaliteitsplanning van het LDC en Buurtgerichte zorg

Register zorgvragen

Afsprakenkaders stedelijke diensten en partners (milieudienst, gezondheidsmakers, BOV, actief gezondheidsplan Diest, GBO, BOA)

Samenwerking lokale partners (verenigingen, gezinszorg en thuiszorgdiensten)

Aanbod samen eten (bijv. volkskeuken) en maaltijdbedeling

Zitbankenproject diversiteit.

Timing

2026: registreren zorgnoden, afsprakenkaders met o.a. stadsdiensten opstellen en/of vernieuwen

2027 + 2028: tendensen en verschuivingen binnen zorgnoden signaleren en op basis daarvan aanpak zorgnoden bijsturen

Actie 3: Train de trainer

Wat?

We willen burgers activeren en hen (terug) warm maken om iets met hun zinvol met hun leven te doen. Deze mensen hebben vaak nood aan ondersteuning. We gaan op zoek naar sleutelfiguren en versterken hen in hun competenties. Daarnaast willen we een zo groot mogelijke vrijwilligerspoule aanleggen om mee te werken aan verbinding, ontzorging en sociale cohesie.

Doelgroep

Ouderen, eenzamen, langdurig werklozen.

Middelen

Jarenlange ervaring LDC rond vrijwilligerswerk en activering

Agentschap integratie en inburgering en plan samenleven

Huisbezoeken

Talentenbank

Timing

2026: voorbereiding trainingen (najaar), burgers warm en enthousiast maken om sleutelfiguur te worden

2027: start trainingen

2028: de getrainde trainers zijn zelfstandig bezig rond sociale cohesie in hun eigen buurten

Eindresultaat

Hoeveel burgerinitiatieven worden opgestart en ondersteund door Stad Diest? Welke evolutie qua zorgnoden is merkbaar via het register zorgvragen? Hoeveel sleutelfiguren zijn actief in welke wijken?

Toekomst

Burgerinitiatieven kunnen zelfstandig opstarten a.d.h.v. de voorhanden informatie. Sleutelfiguren trainen zelf andere sleutelfiguren en nemen zelfstandig een rol op rond het welzijn in de buurt. De zelfredzaamheid van burgers wordt verhoogd.

Buurtdeel: Regierol opnemen rond sociale cohesie

Waarom?

Er komen veel vragen naar mogelijkheden tot ondersteuning van Stad Diest. Het gaat zowel om burgers die iets willen organiseren of oprichten als over welzijnsorganisaties die hulp zoeken om hun werking te verrijken. We krijgen de vraag om mee na te denken over hoe meer mensen bereikt kunnen worden en om correcte en duidelijke informatie te geven rond het organiseren van activiteiten. Verschillende organisaties en diensten werken aan een betere wereld voor een gelijkaardig doelpubliek. De vraag naar hulp en samenwerking waar mogelijk stijgt meer dan ooit.

Strategie

We willen hulpmiddelen aanbieden en onze expertise delen. Wij detecteren, signaleren, experimenteren, evalueren en implementeren. We creëren goede voorbeelden die door organisaties en in de deeldorpen gekopieerd kunnen worden. Dit alles delen we via draaiboeken die we zelf opmaken en blijvend up to date houden.

Onze langetermijnvisie is dat in elk deeldorp zo breed mogelijk een volwaardige werking rond buurtgerichte zorg actief is. Gezien wijzelf niet altijd overal rond alles kunnen aanwezig zijn, kiezen we voor een werking vanuit een regierol.

Link met Meerjarenplan Diest 2026-2031

AC000038 We bieden ondersteuning aan en begeleiden lokale verenigingen in het bevorderen van inclusie, ...

AC000060 We versterken de deelname van Diestenaars aan het vrijetijdsaanbod.

AC000062 Vanuit het Lokaal Dienstencentrum nemen we een regierol op in uitvoering van het woonzorgdecreet.

AC000065 We herwerken en uniformiseren waar mogelijk het ondersteuningsaanbod van de stad.

Acties

Actie 1: Draaiboek 'Buurtactiviteit organiseren' opstellen

Wat?

We stellen een handleiding op voor burgers zodat zij zelfstandig activiteiten in hun buurt kunnen organiseren. Het is een bundeling van zowel regelgeving als aandachtspunten om rekening mee te houden, aangevuld met tips en tricks om van een activiteit een zo groot mogelijk succes te maken. We evalueren dit document geregeld zodat het kan geüpdatet worden naar de meest actuele informatie.

Doelgroep

Buurtbewoners die iets willen organiseren en hierbij op weg geholpen willen worden. Organisaties en verenigingen die burgers hierin willen ondersteunen.

Middelen

Beschikbare informatie van verschillende stedelijke diensten, wetgevingen

Eigen kennis, expertise en ervaring

Timing

2026: opmaak en voorstelling

2027: verspreiding, evaluatie en updating

2028: verdere evaluatie en updating

Actie 2: Buurt rond hoofdkwartier gebruiken als inspiratie (labo-effect)

Wat?

We maken van ons hoofdgebouw (LDC) een plaats waar mensen ideeën kunnen komen opdoen. We tonen wat we hier hebben gecreëerd. We nodigen mensen uit om inspiratie te komen opdoen en zetten hen op weg om iets gelijkaardigs mee op te starten in de deeldorpen. We laten eveneens zien hoe je van een beperkte ruimte iets warmes en gezelligs kan maken en hoe je contacten kan leggen en kan samenwerken met mensen uit de buurt.

Doelgroep

Burgers, verenigingen en organisaties

Middelen

De specifieke manier van werken van het LDC / Buurtgerichte zorg in Diest: creatief en met zo weinig mogelijk middelen een zo groot mogelijk resultaat behalen.

Timing

2026 + 2027 + 2028

Actie 3: Partnerorganisaties versterken door kennisdeling

Wat?

Wij denken mee na over hulpvragen van organisaties. Wat kunnen we voor hen betekenen en hoe kunnen we hen ondersteunen? We delen onze expertise en zijn een aanspreekpunt bij bezorgdheden. We fungeren als een draaischijf en houden partnerschappen warm. Dit alles doen we door duidelijke verwachtingen te scheppen. We kunnen niet overal trekker of organisator zijn. Daarin moeten we onszelf beschermen.

Doelgroep

Welzijnsorganisaties, verenigingen, gezins-, en thuiszorg.

Middelen

Intervisies om beter de weg te vinden naar mekaar en de burgers in de buurten.

Bestaand netwerkoverleg partnerorganisaties en groeiend netwerk partnerorganisaties

Timing

2026: partners aanspreken en uitnodigen betreffende het aanbod, input van organisaties, diensten en verenigingen verzamelen

2027 + 2028: intervisies organiseren, aanbod verder afstellen op noden

Eindresultaat

Hoe vaak werd het draaiboek 'Buurtactiviteit organiseren' uitgedeeld? Als hoe praktisch wordt het draaiboek ervaren?

Hoeveel burgers, organisaties en verenigingen hebben we geïnspireerd door voorbeelden, inspiratie- en toonmomenten?

Met hoeveel partnerorganisaties werken we op gestructureerde en regelmatige basis? Hoe vaak gebruiken ze onze ervaring om zelf iets te organiseren? Hoeveel bezorgdheden komen bij ons terecht en hoe vaak helpen we hen verder?

Toekomst

Het draaiboek wordt standaard opgevraagd door geëngageerde burgers.

Het aanbod is gekend. Wij zijn het aanspreekpunt bij uitstek voor advies en expertisedeling. Organisaties en verenigingen vinden spontaan en automatisch de weg naar ons.

Organisaties en verenigingen vinden zelf de weg naar onze expertise en kunnen met steeds minder hulp zelf stappen vooruitzetten.